

شرح جامع

سازمان‌های بین‌المللی

«علوم سیاسی»

مولفان: محمد حسنی – حمیده ره‌انجام

سرشناسه	: حسنی، محمد، ۱۳۶۱-
عنوان و نام پدیدآور	: سازمان‌های بین‌المللی / مولفان محمد حسنی، حمیده ره‌انجام.
مشخصات نشر	: تهران : ارشد، ۱۳۸۸.
مشخصات ظاهری	: [۱۸۴] ص.
شابک	: ۴۶,۰۰۰ ریال: ۴-۱۴۸-۱۱۵-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: عنوان روی جلد: شرح جامع سازمان‌های بین‌المللی «علوم سیاسی».
یادداشت	: کتابنامه: ص. [۱۸۴].
عنوان روی جلد	: شرح جامع سازمان‌های بین‌المللی «علوم سیاسی».
موضوع	: سازمان‌های بین‌المللی -- راهنمای آموزشی (عالی)
موضوع	: سازمان‌های بین‌المللی -- آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی)
موضوع	: دانشگاه‌ها و مدارس عالی -- ایران -- آزمون‌ها
موضوع	: آزمون دوره‌های تحصیلات تکمیلی -- ایران
شناسه افزوده	: ره‌انجام، حمیده، ۱۳۶۴-
رده بندی کنگره	: ۱۳۸۸ س۲ ح۵ / JZ۴۸۵۰
رده بندی دیویی	: ۳۴۱ / ۲۰۷۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۸۸۳۰۰۱

انتشارات ارشد

نام کتاب	: شرح جامع سازمان‌های بین‌المللی
نام مؤلفان	: محمد حسنی و حمیده ره‌انجام
حروفچینی و صفحه‌آرایی	: واحد تایپ و صفحه‌آرایی انتشارات ارشد
نوبت چاپ	: چاپ اول ۱۳۸۸
تیراژ	: ۵۰۰
قیمت	: ۴۶,۰۰۰ ریال
شماره استاندارد بین‌المللی کتاب (شابک)	: ۴-۱۴۸-۱۱۵-۶۰۰-۹۷۸

International Standard Book Number (ISBN): 978-600-115-148-4

مرکز بخش: تهران - میدان هفت تیر - ابتدای خ مفتح شمالی - روبه‌روی سینما پایتخت - نیش کوچه پارس - پلاک ۲
تلفن: ۸۸۳۴۱۵۴۷-۹
www.arshadbook.ir

هرگونه الگوبرداری از سبک و سیاق و یا تکثیر کل یا قسمتی از کتاب‌های انتشارات ارشد ممنوع بوده و متخلف براساس قانون دفاع از حقوق مولفین و مصنفین تمت پیگرد شدید قانونی قرار خواهد گرفت. وامد مقوهی انتشارات ارشد: ۸۸۸۶۳۹۰۰

پیشگفتار ناشر

خداوند بزرگ را شاکریم که فرصتی عنایت فرمود تا بتوانیم قدمی در جهت گسترش علم و فرهنگ کشور عزیزمان برداریم و مسیری هموار را در اختیار مخاطبان و داوطلبان علاقمند به ادامه تحصیل قرار دهیم. از آنجائی که در حوزه کتاب‌های درسی و کمک درسی کارشناسی ارشد کتاب‌های زیادی به رشته تحریر در آمده است با این حال وجود یک مجموعه جامع، دقیق، کامل و دارای رفرنس (منابع) مستند احساس می‌شود.

همیشه دغدغه داشتیم که ای کاش می‌شد تمامی منابع پراکنده و گاه‌ا دست‌نیافتنی کنکور در یک مجموعه به گونه‌ای جذاب و شیوا آماده می‌شد و همچنین سوالات دوره‌های قبل کنکور نیز به گونه‌ای تشریحی پاسخ داده می‌شدند، که خدشه‌ای بر آنها وارد نشود و خیال داوطلبان عزیز آنقدر آسوده باشد که اطلاعات مندرج در پاسخنامه‌ها را برای بهره‌گیری در آزمون خود بکار گیرند. این کار با یاری خداوند بزرگ و همکاری نخبه‌ترین دانشجویان و اساتید کشور در انتشارات ارشد هماهنگ گردید و در تمامی مقاطع تحصیلی از کاردانی به کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری در حوزه آزمون‌های سراسری - آزاد و پیام نور بسته‌های آموزشی شامل کتاب‌های بانک سوالات و کتاب‌های شرح جامع درس آماده گردید. در تهیه مجموعه‌های فوق‌الذکر از فارغ‌التحصیلان کارشناسی ارشد و دکتری که حائز رتبه‌های تک رنجه کنکور می‌باشند، استفاده کرده‌ایم، تا شما عزیزان بتوانید در راستای افزایش توان علمی خود در جهت نیل به مقصود خویش نایل آید. بدون تردید می‌توان گفت که برای اولین بار در نظام آموزشی کشور مجموعه‌ای به این سبک عرضه می‌شود که در کیفیت و کمیت بی‌نظیر بوده و تمامی نیازهای دانشجویان داوطلبان عزیز را پوشش داده است. امید است که استفاده از این مجموعه عزیزان را در جهت موفقیت در آزمون یاری رسانده باشد. در پایان لازم به ذکر است که بی‌نقصی محض از آن خداوند متعال می‌باشد، بنا براین از تمامی خوانندگان و داوطلبان عزیز خواهشمندیم نظرات سازنده خود را در مورد این کتاب به سایت انتشارات ارشد اعلام نمایند تا ما را در جهت هر چه بهتر آماده کردن این محصولات یاری رسانند.

با تشکر

ناشر

www.arshadbook.ir

پیشگفتار مولفین:

حمد و سپاس خداوند رحمان و رحیم که در این ره کمکمان کرد و توانستیم در راه گسترش علم قدمی برداریم. با توجه به این که منابع کنکور کارشناسی ارشد برای رشته علوم سیاسی و گرایشات آن باعث سردرگمی دانشجویان در هنگام آماده شدن برای کنکور کارشناسی ارشد شده است، بر آن شدیم که یکی از این منابع را به طور کامل به آن بپردازیم. درس سازمانهای بین‌المللی یکی از دروسی است که در کنکور کارشناسی ارشد از آن استفاده شده و سوالاتی را برای آن طرح می‌کنند. این درس یکی از درس‌های شیرین و مهم این رشته محسوب شده و تا درجه دکتری نیز از آن استفاده می‌شود. در این مجموعه سعی شده است که از مهمترین منابع در این درس استفاده شود و از مهمترین مطالب و نکته‌های این منابع بهره برده شود. بعد از هر فصل نیز سوالاتی در نظر گرفته شده است که برای بهتر فهمیدن شرح مطالب آورده شده است. از آنجاییکه این مجموعه بدون عیب و نقص نمی‌باشد، از صاحب‌نظران و خوانندگان گرامی خواهشمندیم که با پیشنهادات و نظرات اصلاحی خود، ما را یاری کنند. در پایان از تمامی کسانی که ما را در این راه یاری و تشویق کردند، تشکر و قدردانی می‌کنیم.

محمد حسنی - حمیده ره انجام

پاییز ۸۸

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول : درآمدی بر سازمان های بین المللی

۱۴	اتحادیه های بین المللی
۱۴	تعریف و ویژگی های سازمانهای بین المللی
۱۴	شخصیت بین المللی سازمانهای بین المللی
۱۵	صلاحیت سازمانهای بین المللی
۱۵	۱- نظریه « صلاحیت تصریح شده»
۱۵	۲- نظریه « صلاحیت ضمنی»
۱۵	عضویت در سازمانهای بین المللی
۱۶	مزایا و مصونیت های سازمان بین المللی
۱۸	قطعه نامه های سازمانهای بین المللی
۱۸	۱- قطعه نامه های داخلی سازمان ملل
۱۸	۲- قطعه نامه های مربوط به حفظ صلح و امنیت بین المللی
۱۸	۳- قطعه نامه های اعلامی
۱۹	طبقه بندی سازمان های بین المللی
۱۹	الف) سازمانهای بین الدولی
۱۹	سازمانهای بین الدولی جهانی وابسته به خانواده ملل متحد
۲۰	سازمان های بین الدولی جهانی خارج از خانواده ملل متحد
۲۰	ب) سازمانهای غیر دولتی
۲۱	نهادهای بین المللی و سازمانهای بین المللی
۲۱	گامهای نخستین در همکاری بین المللی
۲۲	سازمان های بین المللی در قرن بیستم
۲۳	انتظارات از سازمانهای بین المللی
۲۳	چارچوب های نظری در تشکیل سازمانهای بین المللی
۲۴	مقایسه دیدگاه آرمانگرایان واقعگرایان
۲۴	ایده آلیست ها
۲۴	رنالیست ها
۲۵	کارکردگرایی و همگرایی
۲۵	کارکردگرایی
۲۵	نظام های همگرا
۲۶	تست های آخر فصل
۳۱	پاسخ تست های آخر فصل

فصل دوم: جامعه ملل

۳۶	طرح جامعه ملل
۳۶	ترکیب جامعه ملل
۳۷	ارکان جامعه ملل
۳۷	بند ۱- مجمع
۳۷	۱- اختیارات مشترک مجمع و شورا

صفحه	عنوان
۲۷	۲- اختیارات بهم پیوسته
۳۸	۳- اختیارات خاص
۳۸	بند ۲- شورا
۳۹	بند ۳- دبیرخانه
۳۹	دادگاه دائمی دادگستری بین المللی (PICJ)
۳۹	شورای دایمی قیمومیت
۴۰	سازمان بین المللی کار (ILO)
۴۰	علل شکست و ضعف های جامعه ملل
۴۱	تست های آخر فصل
۴۳	پاسخ تست های آخر فصل

فصل سوم: سازمان ملل متحد

۴۸	اهداف و اصول سازمان ملل متحد
۴۹	ترکیب سازمان ملل متحد
۴۹	بند ۱- شرایط عضویت در سازمان ملل متحد
۴۹	بند ۲- آیین پذیرش در سازمان ملل
۴۹	بند ۳- وضعیت دولت های غیر عضو در سازمان ملل متحد
۵۰	بند ۴- پذیرش به همکاری کشورهای غیر عضو در سازمان ملل
۵۰	بند ۵- وضعیت کشورهای کوچک یا ذره ای
۵۰	بند ۶- وضعیت هیئت های نمایندگی دولت ها
۵۱	بند ۷- شرایط خروج، اخراج، تعلیق عضویت و حق رای
۵۱	ارکان اصلی سازمان ملل متحد
۵۱	بند ۱- رکن اول: شورای امنیت
۵۳	الف) حل مسالمت آمیز اختلافات
۵۴	ب) توسل به اقدامات جبری و تنبیهی
۵۵	بند ۲- رکن دوم: مجمع عمومی
۵۷	قطعه نامه اتحاد برای صلح
۵۷	۴- کمیته وابسته به مجمع عمومی
۵۷	۵- آیین کار مجمع عمومی
۵۸	بند ۳- رکن سوم -- دیوان بین المللی دادگستری
۵۸	۱- تاریخچه:
۵۸	۲- پیدایش دیوان دایمی بین المللی دادگستری
۵۹	۳- مقایسه دیوان دایمی با دیوان بین المللی دادگستری
۶۰	۴- تاسیس دیوان بین المللی دادگستری
۶۰	۵- صلاحیت دیوان بین المللی دادگستری
۶۱	محدودیت های صلاحیت دیوان بین المللی دادگستری
۶۲	۲- از حیث موضوع دعوی
۶۲	۳- از حیث رضایت دولت ها
۶۲	۴- از حیث مجاری رضایت دولت ها
۶۳	۱- دبیر کل
۶۴	۲- نهاد دبیرخانه
۶۵	۳- انتصاب های مرتب
۶۶	تست های آخر فصل
۸۰	پاسخ تست های آخر فصل

فصل چهارم : ارکان فرعی مجمع عمومی

۸۸	ارکان فرعی شورای اقتصادی واجتماعی
۸۸	ارکان فرعی شورای امنیت
۹۰	تست‌های آخر فصل
۹۲	پاسخ تست‌های آخر فصل

فصل پنجم : سازمانهای تخصصی وابسته به سازمان ملل

۹۵	۱- وجود ارتباط از طریق انعقاد موافقت نامه:
۹۵	۲- داشتن مسئولیت‌های وسیع بین المللی در زمینه‌های مختلف:
۹۶	۴- موسسات تخصصی وابسته با سازمان ملل متحد:
۹۸	۴- سازمان بهداشت جهانی - who
۹۹	۶- صندوق بین المللی پول - IMF
۱۰۰	۷- گروه بانک جهانی: - W.B.G
۱۰۰	۸- صندوق بین المللی توسعه کشاورزی - IFAO
۱۰۱	۹- سازمان توسعه صنعتی ملل متحد - UNIDO
۱۰۱	۱۰- سازمان جهانی هواشناسی - WMO
۱۰۱	۱۱- سازمان کشتیرانی بین المللی - IMO
۱۰۲	۱۲ - اتحادیه مخابرات بین المللی - ITU
۱۰۲	۱۳ - اتحادیه پستی جهانی - UPV
۱۰۳	۱۴- سازمان جهان مالکیت معنوی - WIPO
۱۰۳	۱۵- سازمان تجارت جهانی - WTO (موافقت نامه عمومی تعرفه و تجارت GATT)
۱۰۴	هشت دور مذاکرات گات:
۱۰۴	ارکان سازمان تجارت جهانی:
۱۰۴	۱۶- آژانس بین المللی انرژی اتمی - IAEA
۱۰۶	تست‌های آخر فصل
۱۱۰	پاسخ تست‌های آخر فصل

فصل ششم : سازمانها منطقه‌ای و بین منطقه‌ای

۱۱۳	سازمانهای منطقه ای اروپا و آتلانتیک:
۱۱۳	۱- کمیسیون اقتصادی سازمان ملل متحد برای اروپا (۱۹۴۶):
۱۱۳	۲- سازمان اروپایی همکاری اقتصادی (۱۹۴۸) - OECE
۱۱۳	۳- سازمان همکاری و توسعه اقتصادی (۱۹۶۱) - OCDE
۱۱۴	۴- اتحادیه اروپایی مبادله آزاد: ۱۹۵۹
۱۱۴	۵- شورای همکاری اقتصادی متقابل - COMECON
۱۱۴	۶- جامعه اروپایی انرژی هسته‌ای (اوراتم):
۱۱۵	۷- شورای اروپا:
۱۱۶	۸- جامعه اروپایی زغال سنگ و فولاد (۱۹۵۲):
۱۱۶	۹- اتحادیه اروپایی:
۱۱۷	اهداف اتحادیه اروپایی:
۱۱۷	ارکان اتحادیه اروپایی:
۱۱۸	وظایف پارلمان اروپایی:
۱۱۸	سازمانهای منطقه ای آسیایی و آفریقایی:
۱۱۸	۱- سازمان همکاری و اقتصادی (اکو):
۱۲۰	سازمان اکو دارای ارکان زیر است:
۱۲۱	۳- اتحادیه عرب (اتحادیه کشورهای عربی):
۱۲۲	اهداف اتحادیه:

۴- سازمانهای آفریقایی:	۱۲۲
سازمان منطقه‌ای آمریکایی:	۱۲۴
۱- سازمان کشورهای آمریکایی:	۱۲۴
۲- سازمان کشورهای آمریکای مرکزی:	۱۲۵
۳- سازمان کشورهای آمریکای لاتین:	۱۲۵
۴- سازمان کشورهای حوزه کاراشیب:	۱۲۶
سازمانهای فرامنطقه‌ای:	۱۲۶
عمده ترین ضعف های جنبش را می‌توان به قرار زیر بیان کرد:	۱۲۸
۲- سازمان کنفرانس اسلامی:	۱۲۸
اعضای سازمان کنفرانس اسلامی:	۱۲۸
۳- سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو):	۱۳۰
هدفهای پیمان:	۱۳۰
ناتو و تحولات بین الملل:	۱۳۰
استراتژی نوین ساختار نظامی - دفاعی:	۱۳۱
تاسیس شورای همکاری آتلانتیک شمالی:	۱۳۱
ایجاد پاسداری صلح از سوی ناتو:	۱۳۲
دلایل گرایش همکاری ناتو با سازمان ملل:	۱۳۲
تست‌های آخر فصل:	۱۳۳
پاسخ تست‌های آخر فصل:	۱۳۸

فصل هفتم: ایران و سازمان‌های بین‌المللی

ایران و سازمان ملل متحد:	۱۴۱
ایران و سازمان کنفرانس اسلامی:	۱۴۳
اجلاس سران در تهران، از جهاتی چند، دارای ابعاد ویژه ای است:	۱۴۳
اقدامات ایران به هنگام ریاست سازمان کنفرانس اسلامی:	۱۴۳
تست‌های آخر فصل:	۱۴۴
پاسخ تست‌های آخر فصل:	۱۴۵

فصل هشتم: جایگاه شورای امنیت در نظم نوین جهانی

نقش و ساختار شورای امنیت:	۱۵۰
اقدامات شورای امنیت سازمان ملل پس از جنگ سرد:	۱۵۱
موانع و مشکلات سازمان ملل در اجرای عملیات حفظ صلح:	۱۵۲
مداخلات بشر دوستانه و حاکمیت دولت‌ها پس از جنگ سرد:	۱۵۳
عملکرد شورای امنیت سازمان ملل در قبال بحران کویت:	۱۵۴
عملکرد شورای امنیت در قبال بحران هائیتی:	۱۵۵
عملکرد شورای امنیت در قبال بحران سومالی:	۱۵۶
عملکرد شورای امنیت سازمان ملل در قبال بحران بوسنی و هرزگوین:	۱۵۷
تست‌های آخر فصل:	۱۵۹
پاسخ تست‌های آخر فصل:	۱۶۲
ضمیمه:	۱۶۳
منابع و مآخذ:	۱۸۳